

BRĪVĪBAS GARU NEVAR NOKAUT!

Izstāde vēsta par Latvijas jauniešu cīņu pret padomju okupācijas režīmu 20. gadsimta 40. gados. Jauniešu cīņa izpaudās dažādās formās – viņi veidoja nacionālas organizācijas, izplatīja pretpadomju uzsaukumus, izkāra Latvijas karogu un veica citas pret varu vēstas darbības. Viņi labi zināja, ka tādējādi riskē ar savu dzīvību, brīvību un nākotni, bet viņu drosmē un pārliecībā bija lielāka par viņu bailēm.

Izstādes tehniskā informācija:

- izstāde izveidota uz 12 stendiem. Katra stenda augstums 120 cm;
- stendus papildina arī 2 planšetes ar papildinformāciju;
- izstādes eksponēšanai nepieciešama telpa vismaz 30 m² platībā.

 Vairāk informācijas: arturs.romeiko@okupacijasmuzejs.lv

**MILITĀRAIS
MANTOJUMS
TŪRISMS**

**LATVIJAS
OKUPĀCIJAS
MUZEJS**

ROKASGRĀMATA SKOLOTĀJIEM MILITĀRĀ MANTOJUMA OBJEKTU IZMANTOŠANA MĀCĪBU PROCESĀ

LATVIJAS OKUPĀCIJAS MUZEJA PIEDĀVĀJUMS SKOLĀM

SATURA RĀDĪTĀJS

- 3 KAS IR MILITĀRAIS MANTOJUMS? MILITĀRO OBJEKTU VEIDI
- 6 IZGLĪTOŠANAS MĒRĶI, APMEKLĒJOT MILITĀRĀ MANTOJUMA OBJEKTUS
- 7 METODES UN PIEEJAS
- 9 SAGATAVOŠANĀS MILITĀRĀ MANTOJUMA OBJEKTA APMEKLĒJUMAM
- 10 KAS JĀŅEM VĒRĀ, APMEKLĒJOT MILITĀRĀ MANTOJUMA OBJEKTUS?
- 15 PIRMS APMEKLĒJUMA
- 16 APMEKLĒJUMA LAIKĀ
- 17 PĒC APMEKLĒJUMA
- 18 LATVIJAS OKUPĀCIJAS MUZEJA UN STŪRA MĀJAS APMEKLĒJUMA PIEREDZE
- 22 LATVIJAS OKUPĀCIJAS MUZEJA IZGLĪTĪBAS NODAĻAS PIEDĀVĀJUMS SKOLĀM
- 25 LATVIJAS OKUPĀCIJAS MUZEJA CEĻOJOŠO IZSTĀŽU PIEDĀVĀJUMS

TICĒT UN KALPOT

Izstāde vēsta par okupāciju varu represijām pret baznīcu, garīdzniecību un ticīgajiem Latvijā.

Kopš 1940. gada līdz ar Latvijas valsts iznīcināšanu okupāciju režīmi pakļāva reliģiskos vadītājus un ticīgos vajāšanām, arestiem un deportācijām 1941. gada 14. jūnijā un 1949. gada 25. martā. Bet 1951. gada 31. martā īpašas operācijas “Ziemeļi” ietvaros no Latvijas uz Tomskas apgabalu, Krievijā “...uz mūžīgiem laikiem” deportēja Jehovas lieciniekus – kopā 44 cilvēkus, tai skaitā sešus bērnus līdz 16 gadiem.

Izstādes tehniskā informācija:

- izveidota uz 24 pārvietojamām planšetēm;
- īsākās planšetes augstums 190 cm, augstākās planšetes augstums 230 cm;
- planšetes tiek izvietotas uz metāla kājām, kas ir ietvertas komplektācijā;
- izstādes eksponēšanai nepieciešama telpa vismaz 70 m² platībā.

LATVIJAS BASKETBOLA IZLASE – PIRMIE EIROPAS ČEMPIONI. VIŅU UZVARA – MŪSU LEPNUMS. VIŅU LIKTEŅI – MŪSU VĒSTURE

Izstāde veltīta Latvijas basketbola izlasei, kas 1935. gadā kļuva par pirmo Eiropas čempioni, izcīnot zelta medaļu pirmajā FIBA EuroBasket turnīrā, kas 2.–4. maijā notika Ženēvā, Šveicē. Finālā Latvija uzvarēja Spāniju ar rezultātu 24:18, izcīnot vēsturisku uzvaru, kas līdz šim paliek augstākais panākums Latvijas basketbola vēsturē.

Izstāde – par sporta uzvaru, izlases spēlētāju un viņu treneru likteņiem, kuri pieredzēja Otro pasaules karu, valsts neatkarības zaudēšanu, Padomju Savienības un nacistiskās Vācijas okupācijas, bēgļu gaitas un politiskās represijas.

Izstādes tehniskā informācija:

- izveidota uz 15 dažāda izmēra planšetēm, kas pielāgota iekāršanai griestos;
- izstādes eksponēšana nepieciešama telpa apmēram 8 m garumā.

KAS IR MILITĀRAIS MANTOJUMS?

Militārais mantojums ir nozīmīgs resurss Latvijas vēstures izziņāšanā. Tā izpēte palīdz skolēniem attīstīt izpratni par vēsturi, stiprināt patriotismu un apzināties valsts un sabiedrības vēsturiskās izvēles. Īpaši aktuāli tas ir kļuvis mūsdienu ģeopolitiskajos apstākļos.

Šis materiāls piedāvā metodes un piemērus, lai sekmētu militārā mantojuma objektu iekļaušanu formālajā un neformālajā izglītībā skolēniem divās vecuma grupās: vecumā no 10 līdz 14 gadiem un vecumā no 15 līdz 18 gadiem.

MILITĀRO OBJEKTU VEIDI

Fortifikācijas būves un infrastruktūra: cietokšņi, nocietinājumi, bunkuri un pazemes patvertnes

PADOMJU SLEPENĀIS BUNKURS LĪGATNĒ

Skaļupes, Rehabilitācijas centrs "Līgatne", Līgatne, Cēsu novads
bunkurs.lv

Muzeji: kara vēstures, ieroču un militārās tehnikas kolekcijas, tematiskie un novadpētniecības muzeji

SĀREMĀ KARA LIETU MUZEJS

Põripõllu, Sāremā, Igaunija
sojavaramuuseum.ee

Kauju vietas: vēsturisko kauju teritorijas un plašāki reģioni

ZIEMASSVĒTKU KAUVU MUZEJS

Valgundes pagasta „Mangali”, Jelgavas novads
karamuzejs.lv/zm

LATVIJAS OKUPĀCIJAS MUZEJA CEĻOJOŠO IZSTĀŽU PIEDĀVĀJUMS

LIDIJA 100

2025. gada vasarā Latvijas Nacionālajā bibliotēkā atklātā izstāde ir veltīta brīvības cīnītājas Lidijs Lasmanes 100 gadu jubilejai. Tajā atspoguļota Lidijs Lasmanes dzīve, darbība un ieslodzījumā pavadītais laiks Latvijas vēstures notikumu kontekstā.

Izstādes tehniskā informācija:

- izvietota uz koka stendiem, uz kuriem uzliktas planšetes;
- garums: aptuveni 7 metri (izstādes eksponēšanai nepieciešama telpa apmēram 10 m garumā);
- platums: aptuveni 70 cm;
- augstums: augstākajā vietā aptuveni 3 m.

SKOLĒNU RADOŠO DARBU KONKURSS "SVEŠO VARAI SPĪTĒJOT"

Latvijas Okupācijas muzejs, sadarbībā ar Eiropas Parlamenta deputāta Riharda Kola biroju, aicina skolēnus piedalīties radošo darbu konkursā "Svešo varai spītējot".

Katrā Latvijas ciemā, pagastā un pilsētā padomju okupācijas gados bija cilvēki, kuri dažādos veidos pretojās un nepakļāvās okupācijas varai un saglabāja ticību Latvijas neatkarības atjaunošanai. Konkursa mērķis ir godināt šos cilvēkus, vietas un notikumus.

10.-12. klašu skolēni un profesionālās izglītības audzēkņi

Darbi jāiesūta līdz 2027. gada 31. martam

Radošie darbi ar aizpildītu pieteikuma veidlapu jāiesniedz, sūtot e-pasta vēstuli uz ip@okupacijasmuzejs.lv ar norādi "Konkursam "Svešo varai spītējot"";

Finālisti tiks izziņoti 2027. gada 16. aprīlī

Konkursa rezultāti tiks publicēti Latvijas Okupācijas muzeja mājaslapā, un dalībniekiem un viņu konsultantiem tiks nosūtīti e-pasti ar uzaicinājumu ierasties noslēguma pasākumā Muzejā.

Apbalvošanas pasākums 2027. gada 6. maijā

Konkursa finālisti dosies **ceļojumā uz Briseli, kur apmeklēs Eiropas Parlamentu**. Pirmo trīs vietu ieguvēji saņems arī papildu balvas, un viņu konsultantiem būs iespēja kopā ar skolēniem doties braucienā uz Briseli.

Vairāk informācijas: ej.uz/hfy2

Piemiņas vietas: Brāļu kapi, individuāli apbedījumi, pieminekļi, piemiņas plāksnes un memoriāli

LESTENES BRĀĻU KAPI

Lestenes pag., Tukuma novads
visittukums.lv

Cita veida bijušie militārie objekti: militārās bāzes, lidlauki, poligoni u.tml.

ZVĀRDES AVIĀCIJAS MĒRĶPOLIGONS

Zvārdes pagasts, Saldus novads
turisms.saldus.lv

IZGLĪTOŠANAS MĒRĶI, APMEKLĒJOT MILITĀRĀ MANTOJUMA OBJEKTUS

- Nostiprināt esošās un iegūt jaunas zināšanas par Latvijas 20. gadsimta vēsturi un Baltijas reģiona vēsturi kopumā;
- Attīstīt skolēnu kritisko domāšanu un medijpratību;
- Radīt emocionālu saikni ar Latvijas vēsturi, sekmēt patriotismu un valstisko piederību;
- Iepazīstināt ar konkrētām vietām un ar tām saistītu personu dzīvesstāstiem, pieredzi un atstātajām liecībām.

SKOLU ATBALSTA PROGRAMMA

Pateicoties ziedotāju atbalstam, piedāvājam izmantot **Skolu atbalsta programmu**, lai segtu daļu no ceļa izdevumiem. Skola finansiālu atbalstu var saņemt vienu reizi mācību gada laikā.

Vairāk informācijas:

okupacijasmuzejs.lv/lv/skolam/skolu-atbalsta-programma

JAUNUMS

Muzeja mājaslapā pieejama virtuālā izstāde un metodiskais materiāls "**Latvija ārpus Latvijas**". Izstāde atklāj trimdas sabiedrības veidošanos Rietumos pēc Otrā pasaules kara un tās aktīvo darbību padomju okupācijas periodā. Metodiskajā materiālā apkopoti uzdevumu piemēri, kurus var izmantot mācību procesā. Tēmas aktualitāte mūsdienās: karš, bēgļi, dzīve svešumā, nacionālās identitātes saglabāšana. Materiāls pieejams: ej.uz/lvalv

LATVIJAS OKUPĀCIJAS MUZEJA IZGLĪTĪBAS NODAĻAS PIEDĀVĀJUMS SKOLĀM

NODARBĪBAS MUZEJĀ

6.-9. KLAŠE

Karoga stāsts

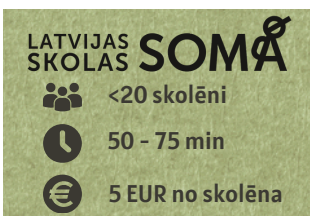
9.-12. KLAŠE

No okupācijas līdz brīvībai

Deportācijas. Ģimeņu stāsti

<20 skolēni

50 - 75 min

5 EUR no skolēna

Pretošanās

Klusēt nedrīkst domāt

NODARBĪBAS TIEŠSAISTĒ

9.-12. KLAŠE

Aizliegtais 18. novembris

Izdzīvot Ziemassvētkus

Par savu zemi jāstāv.
Barikāžu laiks

Padomju deportācijas.
Ar bērna acīm

Gara spēka Atmoda

Propaganda. Karš Ukrainā

JAUNUMS

Holokausts nacistiskās
Vācijas okupētajā Latvijā

METODES UN PIEEJAS

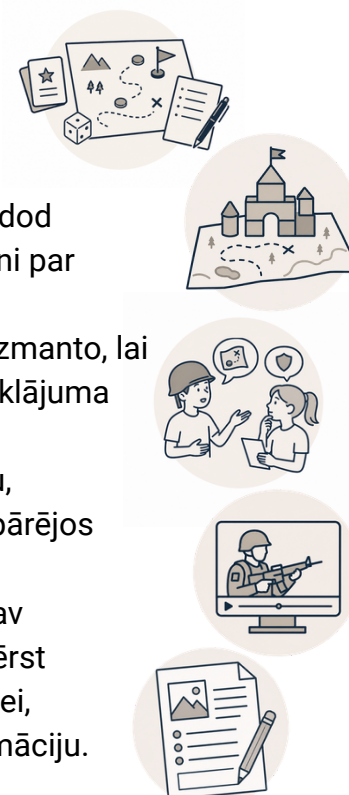
Veiksmīga rezultāta sasniegšanai nepieciešams gan pilnvērtīgs informatīvais saturs, gan atbilstošas izglītošanas metodes un pieejas.

Mācību ekskursijas ir būtiska kompetenču izglītības sastāvdaļa daudzās Eiropas un pasaules izglītības sistēmās. Lai piesaistītu un izglītotu dažādas apmeklētāju vecuma grupas, militārā mantojuma objektu iepazīšanai ir jāizmanto atšķirīgas metodes, kas pielāgotas uztverei un interesēm.

VECUMA GRUPA 10-14 GADI

Šajā vecuma grupā notiek sociālā attīstība, veidojas identitāte un ir vajadzība saprast "kāpēc"?

- **Interaktīvas spēles un uzdevumi** veicina skolēnu aktīvu iesaisti un līdzdarbošanos;
- **Praktiskās un radošās nodarbības** dod taustāmu pieredzi un veicina izpratni par ikdienas izaicinājumiem pagātnē;
- **Stāstu stāstīšanu un lomu spēles** izmanto, lai loģiski skaidrotu procesus, radot atklājuma un piedzīvojuma sajūtu;
- **Multivides risinājumi**, kuri atklāj īsu, koncentrētu saturu, neizplūstot vispārējos vēstures skaidrojumos;
- **Izglītojošu darba lapu** uzdevums nav pārbaudīt skolēnu zināšanas, bet vērst uzmanību konkrētu jautājumu izpētei, izmantojot objektā atrodamo informāciju.

VECUMA GRUPA 15-18 GADI

Šajā vecumā skolēniem ir attīstītāka kritiskā domāšana, un viņi spēj veikt padziļinātu analīzi un interesējas par citu personīgo pieredzi.

- **Diskusiju grupas un debates** par ētiskām tēmām, kas saistītas ar karu un mieru, militāro un vēstures mantojumu un tā nozīmi mūsdienās;

- **Projektu darbā** piedāvājiēt iespēju veidot, piemēram, dokumentālu video par kādu karavīru, pētījumu par konkrēta objekta vēsturi vai prezentāciju;

- **Tikšanās ar vēsturniekiem vai karavīriem**, kas piedzīvojuši militārus konfliktus, padara vēsturi personiskāku un ticamāku;

- **Interaktīvas virtuālās tūres un papildinātā realitāte.** Izmantojiet modernās tehnoloģijas, lai padarītu mantojumu "dzīvāku";

- **Stāsti par ikdienas dzīvi.** Koncentrējieties ne tikai uz galvenajiem notikumiem, bet arī uz cilvēku ikdienas dzīvi kara laikā, viņu jūtām un izdzīvošanas stāstiem;

- **Individuālā un ģimenes pieredze.** Mudiniet jauniešus uzzināt savas ģimenes vēsturisko pieredzi.

Skolotāju apmeklējuma pieredze

Nozīmīgākie aspekti, kas noteica skolotāju izvēli apmeklēt Latvijas Okupācijas muzeju un Stūra māju:

- piedāvātais saturs ir atbilstošs mācību programmai;
- apmeklējums var notikt sadarbībā ar citu mācību priekšmetu skolotājiem;
- apmaksai var izmantot programmu "Latvijas skolas soma";
- vismazāk izvēli apmeklēt šīs vietas ietekmēja objektu attālums un pieejamība no skolas.

100%

aptaujāto skolotāju iesaka Latvijas Okupācijas muzeja un Stūra mājas apmeklējumu arī citiem.

Skolotāju atziņas:

- *Ilgi izvaiļojos realizēt skolēnu vēlmi, jo man ir pretestība pret padomju mantojumu, bet galu galā sapratu beidzot, ka skolēni par visu šo neuzzinās, ja es neaizvedīšu (uz Stūra māju). Mums bija izcils gids, izcils līdzsvars emocijās, paldies, ka nepārvērtā šo izziņu par rotaļu.*
- *It's very well done. The guide was excellent and students were interested.*
- *Viss ir ļoti pārdomāti, labi noorganizēts. Gids labi iesaista skolēnus, atsaucīgs.*

Skolēnu atziņas par ekskursiju Stūra mājā:

Zināšanas un izpratne

- *Attieksme pret ieslodzītajiem bija nežēlīga un pazemojoša;*
- *Čekas izpratnāšana bija briesmīga un necilvēcīga;*
- *Apsūdzētie cieš ļoti daudz, pat, ja nav vainīgi;*
- *Totalitāra režīma cilvēktiesības bija ierobežotas un pret cilvēkiem varēja briesmīgi izturēties.*

Vispārinājumi un secinājumi:

- *Tas, ka nerunājam pietiekami par šo ikdienā;*
- *Cilvēki, kas gājuši cauri tam, ko redzējām šodien, patiešām ir pelnījuši atceres dienas un visu cieņu, jo apstākļi šeit šķiet nereāli;*
- *Man ar vēsturi kā mācību priekšmetu skolā ir pašvaki, taču bija ļoti interesanti uzzināt kas un kā notika, noteikti uzzināju daudz ko iepriekš nedzirdētu;*
- *Drūma vieta, grūti apmeklēt klases ekskursiju ietvaros, daudzi neuzskata vietu par nopietnu. Gribētu apmeklēt vienatnē;*
- *Nekad neesmu bijusi pateicīgāka par savu neatkarīgo dzīvi.*

SAGATAVOŠANĀS MILITĀRĀ MANTOJUMA OBJEKTA APMEKLĒJUMAM

Lai sekmīgi sagatavotu skolēnus militārā mantojuma iepazīšanai, skolotājam ir jāveic vairāki svarīgi soļi. Sagatavošanās posms ir būtisks, lai nodrošinātu, ka jaunieši no pieredzētā gūst maksimālu labumu. To var panākt, integrējot objektu apmeklējumu kopējā mācību procesā, jo apmeklējuma laikā iespējams parādīt, skaidrot un pielietot plašu mācību priekšmetu tēmu loku.

KĀ IZVĒLĒTIES OBJEKTU?

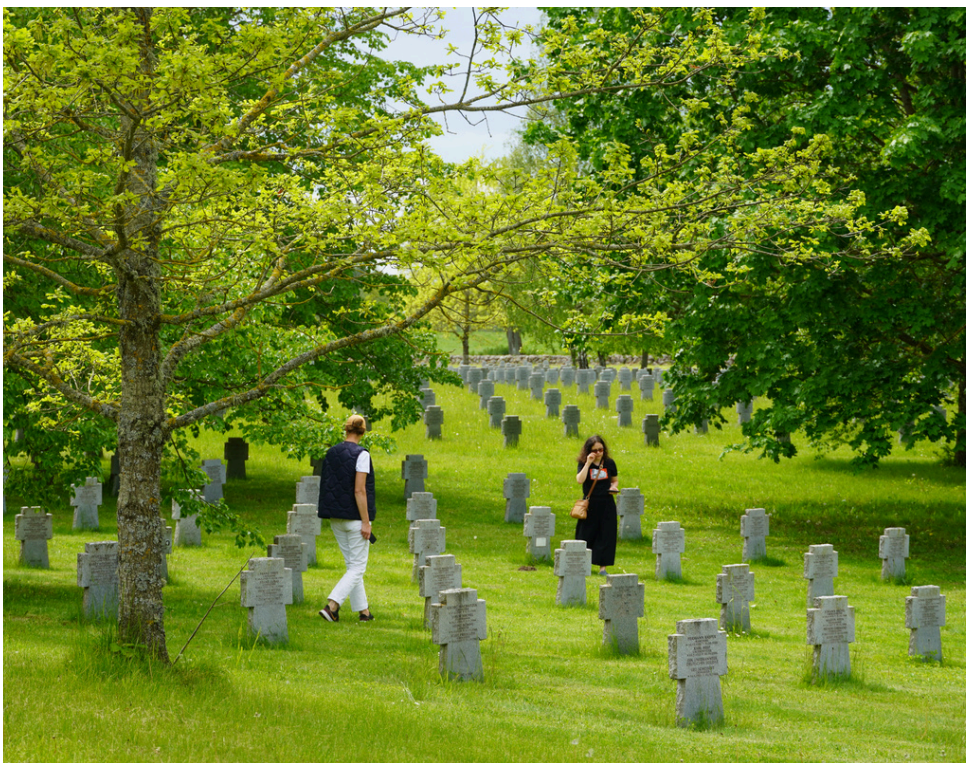
- **Pieejamība.** Noskaidrojiet, kādi objekti atrodas jūsu skolas tuvumā. Ne vienmēr pieejamākie būs zināmākie, lielākie un tālākie objekti;
- **Dažādība.** Veidojot ekskursijas maršrutu jāiekļauj dažāda veida objekti – jauniešu intereses uzturēšanai ir nepieciešama daudzveidība;
- **Iesaiste.** Katrā vietā paredziet kādu atbilstošu aktivitāti;
- **Atbalsts plānošanā.** Lai uzzinātu aktuālāko informāciju, saņemtu atbalstu maršrutu plānošanā un gida pakalpojumus, sadarbojieties ar vietējiem tūrisma informācijas centriem;
- **Pielāgošanās.** Plānojot maršrutu, var būt situācijas vai vietas, kuru apmeklējumam jāparedz vairāk laika, jo blakus objektam atrodas vēl kāds interesants objekts.

KAS JĀŅEM VĒRĀ, APMEKLĒJOT MILITĀRĀ MANTOJUMA OBJEKTUS?

MEMORIĀLĀS VIETAS

- Paskaidrojiet skolēniem, ka šī ir vieta, kurā godināta mirušo piemiņa. Uzsveriet cieņas un klusuma nepieciešamību. Iespējams, apsveriet ziedu vai sveču izmantošanu un piemiņas pasākuma organizēšanu;
- Dodiet skolēniem iespēju uzdot jautājumus, lai viņi varētu labāk saprast vietas nozīmi.

SALDUS VĀCU KARAVĪRU KAPI

Novadnieku pagasts, Saldus novads
turisms.saldus.lv

Vērtējumi un atziņas iegūti no skolēnu un skolotāju aptaujām pēc objektu apmeklējumiem 2026. gada pavasarī.

Muzeja pamatekspozīcijā skolēni izvērtēja trīs nodarbības, pēc kurām skolēni atzina, ka muzeja apmeklējums ļoti palīdzēja tēmas izpratnei.

Skolēnu atziņas par nodarbību “Karoga stāsts”:

- *Es guvu vairākas atziņas par Latvijas karogu un uzzināju informāciju ko es iepriekš nezināju;*
- *Ka Latvijas karogu nedrīkst mest ārā;*
- *Man patika muzejs, tur bija daudz interesantu eksponātu, tie palīdzēja man pilnībā iegremdēties vēsturē.*

Skolēnu atziņas par nodarbību

“Deportācijas. Ģimeņu stāsti”:

- *Nav jāraud par mazām, nesvarīgām lietām, zinot ka bija cilvēki kas tika aizvesti no mājām, un pat nogalināti;*
- *Sapratu kā darbojās Čeka;*
- *Uzzināju kādi apstākļi bija izsūtījuma laikā;*
- *Zinu vairāk par ģimenēm un kas notika ar ģimenēm un kāpēc viņus deportēja;*
- *Ka vairākums deportēto neguva atpakaļ savas mājas.*

Skolēnu atziņas par nodarbību “Pretošanās”:

- *Latvieši malači, ka cīnījās un nezaudēja cerību par neatkarīgu un brīvu Latviju!*
- *Latvijas iedzīvotāji izgāja garu ceļu, lai sasniegtu neatkarību;*
- *Mēs paši esam atbildīgi par brīvību.*

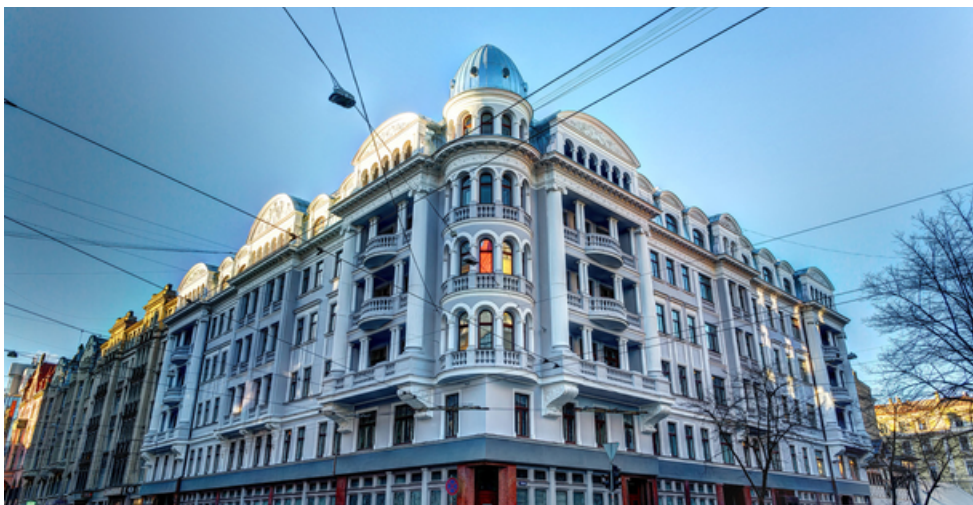

LATVIJAS OKUPĀCIJAS MUZEJA UN STŪRA MĀJAS APMEKLĒJUMA PIEREDZE

LATVIJAS OKUPĀCIJAS MUZEJS

Latviešu strēlnieku laukums 1, Rīga
okupacijasmuzejs.lv

LATVIJAS OKUPĀCIJAS MUZEJA IZSTĀDE "ČEKAS VĒSTURE LATVIJĀ"

Brīvības iela 61, Rīga
okupacijasmuzejs.lv

MUZEJI

- Izvēlieties muzejus, kas piedāvā interaktīvas aktivitātes, lai noturētu skolēnu uzmanību;
- Jāņem vērā, ka muzejos ir citi apmeklētāji, tāpēc skolēnu uzvedība nevar būt traucējoša;
- Lai arī muzejā ir gids, skolotājs ir atbildīgs par kārtību ekskursijas laikā, ja nav bijusi cita vienošanās.

LIEPĀJAS OKUPĀCIJAS MUZEJS

Klāva Ukstiņa iela 7/9, Liepāja
okupacija.liepajasmuzejs.lv

MILITĀRAIS EKIPEJUMS

- Izmantojiet pazīstamas atsauces no datorspēlēm vai filmām, lai paskaidrotu tehnikas nozīmi;
- Nekādā gadījumā neļaujiet skolēniem kāpt uz ekipējuma, ja tas nav tam paredzēts.

SERVES MILITĀRAIS MUZEJS

Sāre kūla, Sāremā, Igaunija
militaryheritagetourism.info

PĒC APMEKLĒJUMA

- Veltiet laiku, lai apspriestu pieredzēto. Kādas bija sajūtas apmeklējuma laikā? Kas pārsteidza vai šokēja? Par ko vēlētos uzzināt vairāk?
- Iedrošiniēt skolēnus veidot radošus darbus, kas atspoguļo iegūto pieredzi. Tie var būt starpdisciplināri, tāpēc ir būtiska komunikācija starp dažādu mācību priekšmetu skolotājiem;
- Integrējiet iegūto pieredzi turpmākajās mācību stundās, piemēram, vēsturē, sociālajās zinātnēs, matemātikā, bioloģijā, fizikā, ķīmijā vai mākslā.

Erasmus projekta dalībnieki aizpilda izvērtējuma anketu pēc nodarbības "Karoga stāsts" Latvijas Okupācijas muzejā

- **Sadarbība ar transporta nodrošinātājiem.**

Militārā mantojuma objekti bieži atrodas nomaļus, jāņem vērā to piekļūšanas īpatnības. Garākos maršrutos svarīgi plānojot ņemt vērā arī transporta vadītāja darba specifiku – šofera atļauto braukšanas laiku, obligātās atpūtas laiku, ceļa ierobežojumus u.tml.;

- **Pirms izbraukšanas.** Pārliecināties vai dalībniekiem ir paņemtas līdzī nepieciešamās lietas (lukturītis, ūdens, pusdienas), ir atbilstošs apģērbs un apavi.

APMEKLĒJUMA LAIKĀ

- **Par skolēnu grupu un tās uzvedību atbildīgs ir skolotājs vai grupas vadītājs.** Skolotājam ekskursijas laikā ir jāatbalsta gids. Ir nepieņemami, ka atbildīgā persona ir tikai pasīvs novērotājs vai nav vispār klāt nodarbībā. Grupas vadītājam nav jābild uz jautājumiem skolēnu vietā;
- **Aktīva lomu spēle un diskusijas.** Neļaujiet ekskursijai kļūt par pasīvu klausīšanos. Iesaistiet jauniešus diskusijās, aiciniet uzdot jautājumus un dalīties pārdomās. Dodiet iespēju iejusties kādā lomā, piemēram, mēģināt atrisināt loģikas uzdevumu, ar kuru saskaras vēsturisko notikumu dalībnieki.
- **Uzmanības pievēršana detaļām.** Aiciniet skolēnus pamanīt un piefiksēt sīkas detaļas, kas var atklāt daudz par vēstures notikumiem. Veidojiet stāstus ap tiem.

INFRASTRUKTŪRA: FORTIFIKĀCIJAS, BUNKURI, BIJUŠĀS MILITĀRĀS BĀZES

- Pārliecinieties, ka skolēni ir drošībā, jo bieži šajās vietās ir stāvas kāpnes, brīvi stāvošas sienas un nepārredzamas vietas. Brīdiniet par iespējamu tumsu, šaurību, stāvām kāpnēm un aukstumu;
- Ļaujiet skolēniem izpētīt vietu, pārvarēt šķēršļus, bet vienmēr kontrolētā vidē.

LIEPĀJAS KRASTA ARTILĒRIJAS BATERIJA NR.2

Tobago iela 1, Karosta, Liepāja
karamuzejs.lv/lpkb/lkb-sakums

KAUJU VIETAS UN IZGLĪTOJOŠĀS TAKAS

- Izvēlieties maršrutu, kas atbilst skolēnu fiziskajai sagatavotībai;
- Organizējiet uzdevumus pa ceļam. Piemēram, atrast noteiktus orientierus, atbildēt uz jautājumiem vai veikt izpēti;
- Nosakiet pieturas punktus, lai skolēni varētu atpūsties un uzzināt stāstu par attiecīgo vietu vai notikumu tajā;
- Izmantojiet kartes, fotogrāfijas un stāstus, lai palīdzētu skolēniem iedomāties, kā notikums notika.

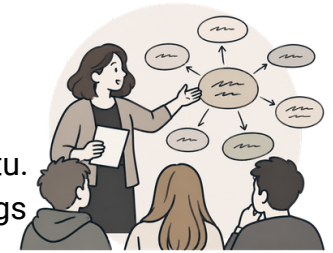
KRASTA AIZSARDZĪBAS NOCIETINĀJUMU KOMPLEKSS

Mangaļsalas iela, Rīga
militaryheritagetourism.info

PIRMS APMEKLĒJUMA

• **Temata ievads un priekšzināšanas.**

Pirms došanās uz objektu, skolotājam jāiepazīstina skolēni ar militārā mantojuma jēdzienu un pamatkontekstu. Ir jāizskaidro, kāpēc šis objekts ir svarīgs un kāda ir tā saistība ar Latvijas vai pasaules vēsturi. Sagatavošanās palielina jaunieša spēju noorientēties laikā un telpā;

• **Mērķa definēšana.**

Skolotājam kopā ar skolēniem jāpārrunā, kāds ir ekskursijas mērķis. Tas ļaus koncentrēties uz galveno;

• **Materiālu sagatavošana.**

Izveidojiet vai atlasiet darba lapas, jautājumus, kartes vai uzdevumus, kas saistīti ar objekta apmeklējumu. Šādi materiāli palīdz uzturēt skolēnu uzmanību un veicina aktīvu līdzdalību;

• **Drošības noteikumi.**

Brīdiniet par iespējamām bīstamām, slidenām, šaurām vietām. Lai arī tūrisma objekti kopumā ir droši, tomēr nepieciešams uzsvērt, ka šajos objektos nedrīkst aiztikt nezināmus pamestus priekšmetus, jo pastāv nesprāgušās munīcijas bīstamības risks;

• **Specifiska informācija.**

Noskaidrojiet, kas jāņem vērā, sagatavojoties un dodoties uz attiecīgo militārā mantojuma objektu;

